

PLÁN ROZVOJE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA ÚZEMÍ MAS ŘÍČANSKA

2. VERZE

na období 2020–2022

MAS Říčansko o.p.s., 2019

Obsah

1. Úvod	3
2. Metodologická část.....	5
2.1 Metodika zpracování a struktura procesu plánování.....	5
2.2 Personální zajištění procesu plánování.....	6
2.3 Monitoring, vyhodnocení a aktualizace plánu	6
3. Teoreticko-analytická část	8
3.1 Sociodemografická analýza.....	8
3.2 Analýza poskytovatelů sociálních a návazných služeb	10
3.3 Analýza potřeb uživatelů sociálních služeb	15
4. Vize.....	17
5. Strategická část	18
5.1 Prioritní opatření v oblasti sociálních a návazných služeb	18
5.2 Zásobník projektů (opatření)	19
6. Závěr	20
7. Seznam externích příloh	21

1. Úvod

Plán rozvoje sociálních služeb na území MAS Říčanska je výsledkem procesu komunitního plánování sociálních služeb, které bylo v rámci stejnojmenného projektu realizováno MAS Říčansko o.p.s v letech 2018–2019. Součástí procesu bylo aktivní zjišťování potřeb osob žijících v regionu a následné hledání způsobů jejich naplňování při zohlednění dostupných zdrojů (finančních, personálních atd.).

Komunitní plánování sociálních služeb je participativní proces, jehož podstatou je partnerství mezi třemi stranami (tzv. triáda): zadavateli, poskytovateli a uživateli sociálních služeb. Tyto subjekty mají možnost se přímo podílet na plánování sociálních služeb pro danou oblast, spoluvytvářet jak teoreticko-analytické, tak praktické části výsledného plánu a tím se aktivně zapojit do přípravy podkladů pro strategická rozhodnutí obce či regionu.

Zadavatel (veřejná správa; především obce a kraj) na jednotlivých úrovních státní správy vykonává působnost v oblasti sociálních služeb, dle povinností určených zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích. Obecní úřad s rozšířenou působností a krajský úřad mj. ve vzájemné spolupráci na území svého správního obvodu koordinují poskytování sociálních služeb a realizují činnosti sociální práce (§92 a §93 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách). Nesou hlavní zodpovědnost za zajištění sociálních služeb na daném území, za jejich kvalitu a dostupnost. Obec v samostatné působnosti vytváří podmínky pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů (§35 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích).

Poskytovatel sociálních služeb je subjekt, který služby poskytuje a nabízí, bez ohledu na skutečnost, zda se jedná o státní, privátní či neziskovou organizaci. Uživatelem se rozumí osoba, které jsou poskytovány sociální služby z důvodu její nepříznivé sociální situace s cílem zajistit její plnohodnotný a spokojený život. Potenciálním uživatelem sociálních služeb je tedy každý občan.

Komunitní plánování používá metody, které vedou k efektivní spolupráci zmíněných skupin v procesu plánování tak, aby bylo dosaženo širokého konsensu. Komunitní plánování má zaručit, aby se lidé mohli svobodně účastnit rozpravy o důležitých otázkách života společnosti, aby přijímaná rozhodnutí zodpovědných orgánů odrážela vůli a potřeby obyvatel regionu, aby plánované kroky a řešení co nejlépe využívaly dostupné zdroje, příp. nacházely nové zdroje, a přinášely co největší užitek a spokojenost. Cílem komunitního plánování sociálních služeb je naplánovat služby tak, aby odpovídaly místním specifikům a potřebám jednotlivých občanů.

Komunitní plánování je cyklický proces. V předem stanoveném čase je potřeba všechny jeho fáze zopakovat. Důležitou součástí plánu tak je nastavení pravidel pro jeho aktualizaci, monitoring a průběžné vyhodnocování.

Plán rozvoje sociálních služeb definuje budoucí podobu sítě sociálních a návazných služeb a kroky, jakými vznikne, váže nezbytné veřejné finanční prostředky, stanovuje jasné, dosažitelné a měřitelné cíle a odpovědnost za plnění daných opatření a aktivit¹.

Plán rozvoje sociálních služeb na území MAS Říčanska je plně v souladu se všemi dokumenty, které se týkají budoucího vývoje sociální oblasti na sledovaném území a plynule navazuje na záměry a cíle stanovené v již vytvořených strategických materiálech.

¹ Text zpracován na základě těchto podkladů: Série školení „Plán rozvoje sociálních služeb na území MAS Říčanska“ (Ladislav Marek, SPF Group s.r.o.), Komunitní plánování sociálních služeb (Rosecký, D., Oriniakova, P.; CpkP, 2003), Metodiky pro plánování sociálních služeb (MPSV, Dostupné z: https://www.mpsv.cz/files/clanky/6480/Metodika_obecna.pdf)

Výsledný dokument komunitního plánování jednak odráží a potvrzuje důležitost priorit stanovených v rámci *Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ve Středočeském kraji na období 2015–2019*², zároveň také přispívá novými podněty k aktualizaci plánu na další plánovací období. Do značné míry tak napomáhá obcím v působnosti MAS Říčansko k splnění své povinnosti dané §94 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, který mj. stanovuje, že obec kraji pravidelně sděluje informace o potřebách poskytování sociálních služeb na svém území a tím se podílí na přípravě a realizaci střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb kraje.

Realizovaný proces komunitního plánování sociálních služeb, jehož výsledkem je vytvořený Plán rozvoje sociálních služeb na území MAS Říčanska, je rovněž reakcí na potřebu definovanou v rámci *Strategie území správního obvodu ORP Říčany v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a dopravy na období 2015 až 2024*³, na jejíž tvorbě se podílela a již následně odsouhlasila většina obcí v působnosti ORP Říčany. Tato Strategie mj. v rámci sociální oblasti uvádí absenci komunitního plánu⁴ pro svazek obcí jako jedno z rizik organizačního charakteru, které může vést např. k nevhodnému rozmístění poskytovatelů sociálních služeb a daných zařízení v území. Vytvoření komunitního plánu sociálních služeb je zakomponováno přímo do vize výše uvedeného dokumentu, čímž je zdůrazněna jeho potřebnost a význam pro region. Tato Strategie, v souladu s §94 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, definuje zajištění sociální péče svým občanům jako jednu z významných aktivit, kterou obce v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Zároveň chápe oblast sociálních služeb jako vhodný prostor pro realizaci meziobecní spolupráce, zejména vzhledem k nutnosti dlouhodobých koncepčních řešení a finanční náročnosti řešení této problematiky. V rámci Strategie byly pojmenovány problematické okruhy a vytčeny cíle, k většině z nichž se předkládaný Komunitní plán hlásí a navrhuje opatření, jak těchto cílů (priorit) dosáhnout.

Plán rozvoje sociálních služeb na území MAS Říčansko je zároveň v souladu se *Strategií komunitně vedeného místního rozvoje MAS Říčansko (SCLLD) 2014–2020*⁵, a to jak z hlediska svého zaměření, tak z hlediska formy realizace. Ve Strategii se všichni aktéři působící v rámci MAS Říčansko (občané, neziskové organizace, soukromá podnikatelská sféra, veřejná správa) dohodli na potřebě rozvíjet a podporovat sociální služby a sociální začleňování obyvatel v zapojených obcích, a to právě formou procesu, který má charakter komunitního plánování a rozvoje.

² Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Středočeském kraji na období 2015–2019 (2014): Odbor sociálních věcí Krajského úřadu Středočeského kraje. Schváleno zastupitelstvem dne: 15. 9. 2014. Dostupné z: <https://www.kr-stredocesky.cz/web/socialni-oblast/proces-planovani-socialnich-sluzeb>

³ Strategie území správního obvodu ORP Říčany v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a dopravy, na období 2015 až 2024 (2015): město Říčany. Vydáno: duben 2015. Dostupné z: <https://info.ricany.cz/files/Meziobecn%C3%AD%20spolupr%C3%A1ce/souhrnn%C3%BD%20dokument.pdf>

⁴ Vytvoření komunitního plánu sociálních služeb bylo součástí Akčního plánu rozvoje území správního obvodu obce s rozšířenou působností Říčany na období 2016 až 2017, který je součástí výše zmíněné Strategie ORP Říčany na období 2015–2024. Tento záměr však nebyl realizován.

⁵ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Říčansko (2015): MAS Říčansko, o.p.s. Vydáno dne: 21. 10. 2015. Aktualizováno dne: 12. 7. 2016. Dostupné z: <http://mas.ricansko.eu/2014-2020/>.

2. Metodologická část

V metodologické části je shrnuta realizace procesu plánování rozvoje sociálních služeb na území MAS Říčanska a je představena organizační struktura řídicí skupiny, včetně personálního zajištění projektu. V poslední části je čtenář seznámen se systémem průběžného monitorování a vyhodnocování plánu.

2.1 Metodika zpracování a struktura procesu plánování

Do procesu plánování sociálních služeb na území MAS Říčanska byla zapojena triáda účastníků tak, aby byly naplněny předpoklady pro komunitně vedený rozvoj sociální oblasti na sledovaném území. Tuto triádu tvořili zadavatelé sociálních služeb (samosprávné orgány, tj. obce), poskytovatelé sociálních a návazných služeb a jejich uživatelé.

Plán rozvoje sociálních služeb je výsledkem procesu aktivního zjišťování potřeb osob žijících na území MAS Říčanska a hledání způsobů jejich uspokojování s využitím dostupných zdrojů. Vytvoření výsledného plánu předcházela analýza sledovaného území ze sociodemografického hlediska, z hlediska existujících zdrojů sociálních služeb a z hlediska potřeb klientů či jejich rodinných příslušníků. Při zpracovávání výše uvedených podkladů byla využita široká škála zdrojů dat. Jednalo jak o data kvalitativní, vyjadřující názory a postoje osob, i kvantitativní vyjadřující početní stavy a umožňující vzájemné srovnání. Byla použita tvrdá data vycházející převážně ze statistik státních institucí i měkká data získaná formou rozhovorů či dotazníkových šetření.

V rámci procesu plánování bylo vytvořeno 5 pracovních skupin (děti a mládež, rodina, senioři, osoby se zdravotním postižením, osoby ohrožené sociálním vyloučením), které pokrývaly 5 prioritních oblastí projektu. Členy pracovních skupin tvořili zástupci obcí, zástupci příslušných institucí státní správy, poskytovatelů a uživatelů sociálních a návazných služeb. Jejich cílem bylo na základě předložených podkladů (analýz), osobních znalostí a zkušeností stanovit hlavní priority rozvoje v oblasti sociálních a návazných služeb, tyto priority promítnout do konkrétních opatření a určit klíčové kroky, které povedou k realizaci těchto opatření, resp. naplnění priorit.

Samotnému procesu plánování předcházelo studium relevantních dokumentů, které se oblastí komunitního plánování sociálních služeb na sledovaném území zabývaly a z určitého úhlu pohledu ji zpracovávaly. Neopomenutelnou součástí přípravné fáze projektu bylo rovněž školení členů řídicí skupiny; jejich seznámení s principy komunitního plánování, se specifiky oblasti sociálních služeb a s jejím zakomponováním do obecní a krajské úrovně.

Kompletní text Metodiky zpracování a struktury procesu plánování je přílohou tohoto dokumentu.

2.2 Personální zajištění procesu plánování

V rámci realizačního týmu, který se podílel na tvorbě výsledného plánu, byla vytvořena řídicí skupina složená z osob zastoupených ve vyšších pozicích realizačního týmu. Klíčovou osobou plánovacího procesu byla realizační manažerka, která uskutečňovala klíčové aktivity projektu. Řídicí skupina byla dále tvořena manažerkou a koordinátorkou projektu, zástupkyní zadavatele sociálních služeb (Odbor sociálních věcí a zdravotnictví Říčany), zástupkyní poskytovatele sociálních služeb, dvěma dobrovolnými pracovníci a vedoucími jednotlivých pracovních skupin.

Členové řídicí skupiny

Jméno	Organizace	Funkce v rámci realizačního týmu
Veronika Vítkovská	MAS Říčansko o.p.s.	Realizační manažerka
Pavína Šantorová Filková	MAS Říčansko o.p.s.	Manažerka a koordinátorka projektu
Petra Nyklová	Cesta integrace, o.p.s.	Zástupce poskytovatele sociálních služeb
Helena Bramborová	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví Říčany	Zástupce zadavatele sociálních služeb
Markéta Hubínková	Cesta integrace, o.p.s.	Vedoucí PS – Děti a mládež
Jana Kocurová	Ministerstvo práce a sociálních věcí	Vedoucí PS – Rodina
Magdalena Třebická	Klub seniorů Mnichovice	Vedoucí PS – Senioři
Věra Šulcová	Envero, z.s.	Vedoucí PS – Osoby se zdravotním postižením
Sylva Hurajtová	zástupce cílové skupiny	Vedoucí PS – Osoby ohrožené sociálním vyloučením
Petra Přílučková	MAS Říčansko o.p.s.	Dobrovolnice, finanční analytička
Jana Krutská	MAS Říčansko o.p.s.	Dobrovolnice, metodička, socioložka

Pozn.: PS = pracovní skupina

Do projektu se celkem zapojilo více než 100 aktivních účastníků z regionu MAS Říčansko a blízkého okolí. V rámci činnosti pracovních skupin proběhlo celkem 15 samostatných setkání a 2 společná setkání. V přípravné fázi projektu bylo realizováno 5 komunitních workshopů, jejichž cílem bylo představení projektu odborníkům i široké veřejnosti. V průběhu projektu bylo uskutečněno 1 setkání zástupců obcí a 1 setkání poskytovatelů sociálních a návazných služeb; tito aktéři rovněž dále působili v rámci pracovních skupin. Průběžně probíhaly konzultace s odborníky (OSVZ Říčany, ÚP Říčany), individuální setkání s představiteli obcí a akce vedoucí k prezentaci projektu široké veřejnosti. První verze Plánu byla představena veřejnosti na několika podobně tematicky zaměřených akcích pořádaných v rámci celého regionu, a rovněž na samostatných setkáních. Občané měli možnost o návrhu komunitního plánu diskutovat a vznášet dotazy či připomínky. **Druhá verze plánu bude prezentována a diskutována na zasedání vybraných zastupitelstev obcí v působnosti MAS Říčansko a poté bude Plán finalizován.**

2.3 Monitoring, vyhodnocení a aktualizace plánu

Nedílnou součástí Plánu rozvoje sociálních služeb na území MAS Říčanska je i systém monitorování a vyhodnocování jeho efektivity, které předchází přípravě aktualizované verze plánu.

Vzhledem k délce plánovacího období (3 roky) a finančním omezením, nejsou v jeho rámci vytvářeny jednoleté Akční plány, ale všechny priority, opatření a konkrétní aktivity jsou uvedeny v Plánu realizace, který je přílohou tohoto dokumentu. Všechna opatření vedoucí k naplnění priorit by měla být realizována

do konce plánovacího období, tj. do konce roku 2022. Z tohoto důvodu nebyly do Plánu zařazeny všechny zjištěné potřeby⁶ v sociální oblasti na území MAS Říčanska, ale pouze ty, které byly účastníky komunitního plánování sociálních služeb považovány za stěžejní.

Pro průběžné monitorování jednotlivých opatření, vyhodnocování funkčnosti plánu a jeho aktualizaci zůstane zachována stávající řídicí skupina (složení viz kap. 2.2), a bude vytvořena monitorovací komise, jejíž členové budou zodpovědní za vyhodnocování naplňování stanovené priority.

Monitorování slouží k průběžnému ověřování shody mezi plánem a skutečným stavem realizace. Monitorování jednotlivých opatření bude prováděno jak z hlediska faktického realizování (naplnění) daného opatření, tak z hlediska kvalitativního dopadu realizace opatření na cílovou skupinu, tj. zda mělo opatření takový dopad, jaký byl předpokládán. Závěry průběžného monitoringu budou každoročně publikovány v dokumentu Zpráva o průběhu plnění plánu sociálních služeb na území MAS Říčanska, který bude zveřejněn do 31. 3. roku následujícího po roce, kterého se týká.

Na závěr plánovacího období bude publikována zpráva hodnotící funkčnost a efektivitu celého Plánu, tj. změnu mezi výchozím a následným stavem. Jejím cílem bude rovněž vyhodnotit priority stanové v rámci KPSS jak z hlediska jejich aktuálnosti, tak z hlediska efektivit opatření a aktivit zvolených k jejich řešení. Součástí vyhodnocení budou rovněž návrhy na zlepšení celého procesu přípravy či realizace Plánu, s cílem využít získaných zkušeností pro další plánovací období. Vyhodnocení a revize stávajícího plánu ve své podstatě otevírá další plánovací cyklus a je první částí přípravy další verze plánu.

Aktualizace plánu se připravuje průběžně a plynule navazuje na monitorování podniknutých opatření a vyhodnocování plánu po konci plánovacího období. Členové řídicího týmu a monitorovací komise v rámci své působnosti a vykonávané profesní činnosti zjišťují aktuální potřeby v oblasti sociálních služeb na dotčeném území a tyto informace předávají realizační manažer projektu. Aktualizace vychází rovněž ze znalosti aktuálního financování sociálních služeb ve Středočeském kraji.⁷

Členové monitorovací komise:

- Veronika Vítkovská (MAS Říčansko o.p.s)
- Jana Krutská (MAS Říčansko o.p.s)
- Petra Nyklová (Cesta integrace, o.p.s)
- Helena Bramborová (OSVZ MÚ Říčany)
- Magdaléna Třebická (Klub seniorů Mnichovice)
- Jana Kocurová (MPSV)
- Markéta Hubínková (Cesta integrace, o.p.s)
- Věra Šulcová (Envero, z.s.)
- Sylva Hurajtová (zástupce cílové skupiny)
- Petra Přílučíková (MAS Říčansko o.p.s.)
- Pavlína Šantorová Filková (MAS Říčansko o.p.s.)

⁶ Všechny zjištěné potřeby v sociální oblasti jsou obsaženy v dokumentu Analýza potřeb uživatelů sociálních služeb na území MAS Říčanska, který je externí přílohou tohoto dokumentu.

⁷ Text zpracován na základě těchto podkladů: Série školení „Plán rozvoje sociálních služeb na území MAS Říčanska“ (Ladislav Marek, SPF Group s.r.o.), Návrhy kapitol pro komunitní plánování sociálních služeb v ČR (Komunitní plánování, o.p.s, 2005), Metodiky pro plánování sociálních služeb (MPSV)

3. Teoreticko-analytická část

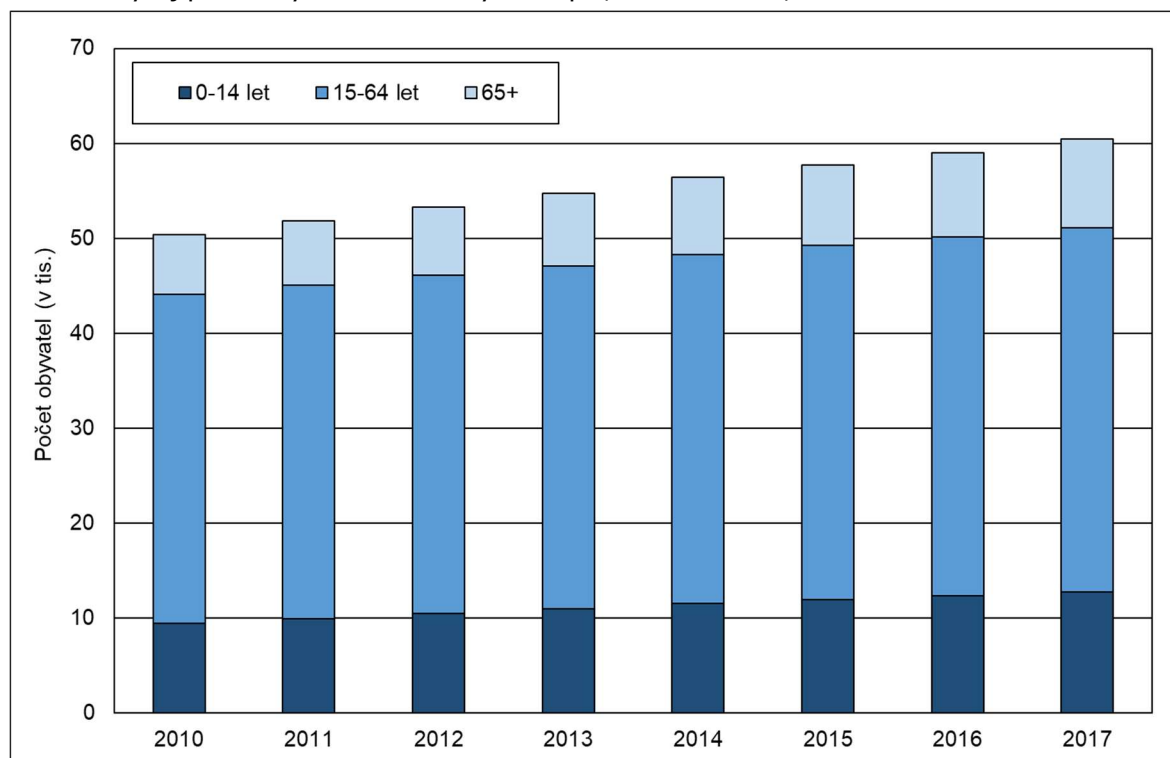
Nedílnou součástí plánu je popis stávající situace na území MAS Říčansko, a to jak z hlediska vývoje počtu obyvatel a jejich věkové struktury, včetně zohlednění relevantních sociálních charakteristik, tak z hlediska nabídky a poptávky po sociálních službách a službách návazných. Velký důraz byl rovněž kladen na zmapování potřeb klientů těchto služeb.

3.1 Sociodemografická analýza

Území MAS Říčansko se skládá z 38 obcí, z nichž většina patří do působnosti ORP Říčany. Velký vliv na řadu charakteristik regionu má blízkost hlavního města Prahy. Ve srovnání s ostatními regiony ČR se sledované území vyznačuje mj. nižším průměrným věkem obyvatelstva, nižší nezaměstnaností a nižším podílem osob v exekuci.

Počet obyvatel na území MAS Říčansko dlouhodobě roste; v roce 2017 zde trvale žilo více než 60tis. obyvatel, což je přibližně o 10tis. více než v roce 2010. Zvyšující se počet obyvatel je převážně důsledkem vysoké imigrace; ve sledovaném období (2010–2017) na území MAS Říčansko v důsledku migrace přibýlo průměrně ročně cca 1,2tis. obyvatel, zatímco v důsledku přirozené měny, tj. rozdílu mezi počtem narozených a zemřelých, činil průměrný roční přírůstek cca 240 obyvatel.

Obr. 1 – Vývoj počtu obyvatel dle věkových skupin, MAS Říčansko, v letech 2010 až 2017

Zdroj: ČSÚ, Infoservis Střední Čechy

Počet obyvatel rostl po celé sledované období (2010–2017) ve všech věkových skupinách, nejvýrazněji však v rámci seniorské části populace (nárůst o necelých 33 %). V této věkové skupině (65 a více let) zároveň počet žen výrazně převyšoval počet mužů, zatímco v ostatních věkových skupinách

bylo složení z hlediska pohlaví vyvážené. Z hlediska věkového složení populace je pozitivní, že podíl dětské složky (0–14let) stále převyšoval podíl seniorů (65+), což region MAS Říčansko řadilo k mladším oblastem v rámci ČR. I zde však bylo patrné postupné snižování tohoto rozdílu a s tím související stárnutí obyvatelstva.

Území MAS Říčansko je, ve srovnání s ostatními regiony ČR, charakteristické velmi nízkou úrovní nezaměstnanosti. Zatímco průměrný podíl nezaměstnaných osob ve Středočeském kraji v roce 2017 přesahoval 3 %, na území MAS Říčansko dosahoval hodnoty 1,3 %. Ve shodě s celorepublikovými trendy docházelo i zde mezi roky 2014–2017 k trvalému poklesu podílu nezaměstnaných osob, což se projevilo mj. snížením počtu příjemců některých sociálních dávek.

Sledované území se rovněž vyznačuje nižším podílem osob v exekuci. V roce 2017 bylo přibližně 5 % zdejších obyvatel zatíženo min. jednou exekucí, zatímco na úrovni Středočeského kraje bylo těchto osob více než 9 %. I přes toto pozitivní umístění však bylo na území MAS Říčanska v roce 2017 v exekuci přibližně 2,4tis. obyvatel, na které dohromady připadalo necelých 12tis. exekucí.

Část obyvatel území MAS Říčansko byla příjemcem některé ze sociálních dávek. Vývoj počtu příjemců těchto dávek závisel na druhu dávky a následně odrážel např. zvyšování počtu seniorů na území či aktuální dobrou ekonomickou situaci a vysokou zaměstnanost, díky níž byla pracovní místa dostupná i pro osoby, které jsou jinak obtížně zaměstnatelné. Z počtu příjemců sociálních dávek je možné usuzovat na určité sociální zatížení regionu a pokusit se odhadnout potenciální počet klientů určité sociální služby. V roce 2017 na sledovaném území trvale bydlelo mj. cca více než 800 příjemců příspěvku na mobilitu, více než 1100 držitelů průkazu osob se zdravotním postižením a stejný počet příjemců příspěvku na péči.

Určitým omezením předkládané sociodemografické analýzy je skutečnost, že je zpracována pouze z údajů pocházejících z oficiálních statistik státních úřadů, přičemž je nesporné, že na území žijí osoby, které zde nejsou hlášeny k trvalému pobytu nebo nejsou příjemci žádné sociální dávky, ačkoliv by na ni na základě své životní situace měly nárok. Tyto osoby nejsou v oficiálních statistikách podchyceny a uměle tak zasouvají problematiku osob ohrožených sociálním vyloučením na daném území do pozadí. V průběhu komunitního plánování sociálních služeb byla statistická data konfrontována se zjištěními z vlastních šetření (viz Analýza potřeb uživatelů sociálních služeb⁸), z nichž vyplynulo, že z vyšší životní úrovně regionu zdaleka neprofitují všichni občané a výskyt osob ohrožených sociálním vyloučením a komplikace s ním spojené, se týkají i tohoto území.

Kompletní text Sociodemografické analýzy je přílohou tohoto dokumentu.

⁸ Analýza potřeb uživatelů sociálních a návazných služeb je externí přílohou tohoto dokumentu.

3.2 Analýza poskytovatelů sociálních a návazných služeb

Na území MAS Říčansko je poskytován relativně vysoký počet sociálních služeb, i služeb návazných a souvisejících. Velkou část těchto služeb provozují poskytovatelé sídlící na tomto území; některé služby zde však nabízeny nejsou, či nemají dostatečnou kapacitu a klienti využívají služeb poskytovatelů se sídlem v Praze či jiných větších městech Středočeského kraje (Benešov, Nymburk, Neratovice).

Na sledovaném území sídlí 16 poskytovatelů sociálních služeb, kteří nabízejí dohromady 29 registrovaných služeb (tab. 1). Velká část poskytovatelů a tím i samotných služeb sídlí ve městě Říčany; v Říčanech je koncentrována rovněž většina návazných a souvisejících služeb. Celkový počet návazných a souvisejících služeb na území MAS Říčansko není možné zcela přesně vyčíslit, neboť do analýzy byly zahrnuty pouze vybrané služby, které úzce souvisejí s cílovými skupinami sledovanými v rámci analýzy a zároveň mají vazbu na sociální služby. Takovýchto služeb se sídlem na území MAS Říčansko bylo vytipováno 29 (tab. 3).

Na základě navázání kontaktu a potvrzení skutečnosti, že jejich služby jsou využívány rovněž osobami ze sledovaného území, bylo do analýzy zařazeno rovněž 23 poskytovatelů sociálních služeb (tab. 2) a 9 poskytovatelů návazných či souvisejících služeb (tab. 3), kteří sídlí mimo území MAS Říčansko.

Senioři

Nejčastěji jsou na území MAS Říčansko zastoupeny pobytové sociální služby určené pro seniory; jedná se zejména o domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem. Vzhledem ke skutečnosti, že v těchto zařízeních jsou z velké části umístěni občané pocházející z jiných částí republiky, než je oblast Říčanska, tato zařízení nedokáží pokrýt poptávku místních obyvatel, kteří následně využívají totožných zařízení provozovaných mimo tento region. Z výše popsaných důvodů lze jen obtížně hodnotit dostatečnost či nedostatečnost kapacity pobytových zařízení pro seniory se sídlem na území MAS Říčanska. Obtížná uchopitelnost tématu je dána také tím, že ubytování seniorů je řešeno i mimo oblast sociálních služeb, ať již formou domu s pečovatelskou službou využívaného obyvateli katastrálního území města Říčan či komerčního bezbariérového bydlení pro seniory v Kunicích. Velká část seniorů zůstává také ve svém domácím prostředí v péči rodiny či blízkých. Pro tyto osoby je třeba zajistit dostatečnou podporu formou terénních služeb, neboť ve srovnání s pobytem seniora v zařízení se jedná z hlediska veřejných financí o levnější, a z hlediska samotných seniorů o příjemnější variantu řešení snížené soběstačnosti dané zvyšujícím se věkem.

Terénní sociální služby pro seniory či osoby se zdravotním postižením na území MAS Říčansko poskytovány jsou, jejich kapacita je však naplněna. Některé z činností těchto služeb byly částečně převzaty službami navazujícími (např. přeprava seniorů v Říčanech a Průhonicích, domácí zdravotní péče, rozvoz obědů místními restauracemi), část zdejších občanů rovněž využívá služeb poskytovatelů se sídlem mimo sledované území. V rámci analýzy bylo zjištěno, že přibližně polovina obcí v působnosti MAS Říčansko svým občanům terénní služby, formou uzavření smlouvy s některým z poskytovatelů, nezajišťuje.

Volnočasové aktivity jsou seniorům nabízeny v rámci Klubů seniorů působících ve větších obcích regionu. Problémem je často pasivní přístup velké části seniorů, kteří těchto možností nevyužívají.

Rodiny, děti a mládež

Část zdejších služeb je věnována také rodinám s dětmi a mládeži; ve srovnání se seniory je však těchto služeb výrazně méně. V rámci sociálních služeb je dětem a mládeži poskytováno odborné sociální poradenství a v Říčanech lokálně působí také nízkoprahové zařízení pro tuto cílovou skupinu. Pro rodiny jsou určeny zejména sociálně aktivizační služby a služby působící v oblasti náhradní rodinné péče. Vzhledem k tomu, že poptávka po těchto službách převyšuje nabídku zdejších poskytovatelů, využívají místní rodiny rovněž služby se sídlem mimo MAS Říčansko.

V oblasti volnočasových aktivit může tato cílová skupina využívat širokou nabídku komerčních služeb, které jsou z velké části koncentrovány do větších obcí, zejména do města Říčany.

Na území MAS Říčansko a v jeho blízkém okolí se nachází několik škol zaměřených na výchovu a vzdělávání žáků se speciálními potřebami. Na tato vzdělávací zařízení však nenavazují žádné další služby, které by jejich absolventům nabízely zaměstnání či zajišťovaly bydlení. Problematiku školského poradenství pokrývají dvě pedagogicko-psychologické poradny.

Osoby se zdravotním postižením

Služeb zaměřených na skupinu osob se zdravotním postižením je na sledovaném území spíše méně a tyto osoby proto také využívají služby poskytované mimo tento region. Na území jsou poskytovány sociálně aktivizační služby, sociální rehabilitace a pracovní aktivizační programy; ostatní služby, zejména chráněná pracovní místa a chráněné bydlení, zde chybí.

Osoby ohrožené sociálním vyloučením

Pro osoby ohrožené sociálním vyloučením existuje na území MAS Říčansko minimum služeb, za naprostou většinou služeb musejí občané dojíždět, nebo naopak tyto služby sídlí mimo sledované území, dojíždění za svými klienty na Říčansko. Tato cílová skupina v sobě koncentruje potřebu služeb, které na území chybí. Jedná se zejména o sociální byty v krizi, cenově dostupné psychologické služby, adiktologické služby pro dospělé a volnočasové aktivity pro sociálně znevýhodněné rodiny s dětmi.

Kompletní text Analýzy poskytovatelů sociálních, navazujících a souvisejících služeb je přílohou tohoto dokumentu.

Tab. 1 – Poskytovatelé sociálních služeb se sídlem na území MAS Říčansko, stav k 1. 7. 2018

Druh služby	Zařízení	Poskytovatel	Cílová skupina	Adresa zařízení
Denní stacionáře	Alzheimercentrum Průhonice	Alzheimercentrum Průhonice, z.ú.	Senioři, OZP	Průhonice
	Stacionář Olga	DPS Senior a stacionář Olga Říčany, příspěv. org.	Senioři, OZP	Říčany
Domovy pro seniory	Domov pro seniory kardinála Berana	Arcidiecézní charita Praha	Senioři	Mukařov
	Domov Pod Kavčí Skálou	Domov Pod Kavčí Skálou, poskyt. soc. služeb	Senioři	Říčany
	Domov pro seniory Blaník	Domov pro seniory Blaník, s.r.o.	Senioři	Mnichovice
	Domov seniorů Světlce	Domov seniorů Světlce, s.r.o.	Senioři	Světlce
	Domov seniorů Říčany	DS Říčany, s.r.o.	Senioři	Říčany
	Senior dům Marta	Victorianna, s.r.o.	Senioři	Říčany
Domovy se zvláštním režimem	Alzheimercentrum Průhonice	Alzheimercentrum Průhonice, z.ú.	Senioři	Průhonice
	Alzheimer Home Pyšely	Alzheimer Home, z.ú.	Senioři	Pyšely
	Domov pro seniory Blaník	Domov pro seniory Blaník, s.r.o.	Senioři	Mnichovice
	Domov seniorů Říčany	DS Říčany, s.r.o.	Senioři	Říčany
Krizová pomoc	Terapeutické centrum Modré dveře	Terapeutické centrum Modré dveře, z.ú.	OSV	Říčany
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	Klub Cesta	Cesta Integrace, o.p.s	Děti a mládež	Říčany
Odborné sociální poradenství	Centrum primárních programů	Cesta Integrace, o.p.s	Děti a mládež	Říčany
	Občanská poradna Říčany, Občanská poradna Mnichovice	Cesta Integrace, o.p.s	OSV	Říčany, Mnichovice
	Poradenské centrum pro náhradní rodinnou péči Rozum a Cit	Rozum a Cit, z.s.	Rodina	Říčany
Odlehčovací služby	Stacionář Olga	DPS Senior a stacionář Olga Říčany, příspěv. org.	Senioři	Říčany
	Domov seniorů Říčany	DS Říčany, s.r.o.	Senioři	Říčany
	Senior dům Felicita	Josef Strouhal	Senioři	Vyžlovka
Osobní asistence	Komunitní centrum Říčany	Komunitní centrum Říčany, o.p.s	Senioři, OZP	Říčany
Pečovatelská služba	Pečovatelská služba	DPS Senior a stacionář Olga Říčany, příspěv. org.	Senioři	Říčany
	Pečovatelská služba	Město Mnichovice	Senioři	Mnichovice
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Spolu doma - rodinná asistence	Komunitní centrum Říčany, o.p.s	Rodina	Říčany
	Seniorcentrum Říčany	Seniorcentrum Říčany	Rodina	Říčany
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	Komunitní centrum Říčany	Komunitní centrum Říčany, o.p.s	Senioři, OZP	Říčany
	Seniorcentrum Říčany	Seniorcentrum Říčany	Senioři, OZP	Říčany
	Terapeutické centrum Modré dveře	Terapeutické centrum Modré dveře, z.ú.	Senioři, OZP	Říčany
Sociální rehabilitace	Terapeutické centrum Modré dveře	Terapeutické centrum Modré dveře, z.ú.	OZP	Říčany

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb (MPSV)

Pozn.: OZP = osoby se zdravotním postižením; OSV = osoby ohrožené sociálním vyloučením

Tab. 2 – Vybraní poskytovatelé sociálních služeb se sídlem mimo území MAS Říčansko, kteří zde působí nebo poskytují služby klientům z tohoto území, stav k 1. 7. 2018

Druh služby	Zařízení	Poskytovatel	Cílová skupina	Adresa zařízení
Azylové domy	Dům Naděje Praha-Záběhlce	Naděje	OSV	Praha 10
	Dům Naděje Praha-Žižkov	Naděje	OSV	Praha 3
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	Domov Na Hrádku	Domov Na Hrádku, poskyt. soc. sl.	OZP	Červený Hrádek, Uhliřské Janovice
Domovy pro seniory	Centrin	Centrin CZ s.r.o.	Senioři	Zruč nad Sázavou
	Domov Hačka se sídlem v Olešce	Domov Hačka se sídlem v Olešce, poskyt. soc. sl.	Senioři	Oleška u Českého Brodu
	Domov seniorů Úvaly	Domov seniorů Úvaly, poskyt. soc. služeb	Senioři	Úvaly
	Dům kněžny Emmy - domov pro seniory	Dům kněžny Emmy - domov pro seniory	Senioři	Neratovice
	Domov pro seniory u Pražské brány	Město Kouřim	Senioři	Kouřim
Domovy se zvláštním režimem	Centrin	Centrin CZ s.r.o.	Senioři	Zruč nad Sázavou
	Dům domácí péče	Člověk zpět k člověku, z.s.	Senioři	Samopše, Sázava
Intervenční centra	Intervenční centrum Respondeo	Respondeo, z.s.	OSV	Nymburk
Kontaktní centra	K - centrum Benešov	Magdaléna, o.p.s.	OSV	Benešov
Krizová pomoc	Dětské krizové centrum	Dětské krizové centrum	Rodina	Praha
Nízkoprahová denní centra	Středisko Naděje Praha-Bolzanova	Naděje	OSV	Praha 1
Noclehárny	Středisko Naděje Praha-Na Slupi	Naděje	OSV	Praha 2
Odborné sociální poradenství	Centrála Bílého kruhu bezpečí	Bílý kruh bezpečí, z.s.	OSV	Praha 5
	Pracoviště Praha západ - východ	Centrum psychol. – sociál. poradenství STČK	OSV	Praha
	Hospic Dobrého Pastýře Čerčany	TŘL, o.p.s.	Senioři	Čerčany
Odlehčovací služby	Centrin	Centrin CZ s.r.o.	Senioři	Zruč nad Sázavou
	CSS Hvozdy	Centrum sociálních služeb Hvozdy, o.p.s.	OZP	Štěchovice
	Hospic Dobrého Pastýře Čerčany	TŘL, o.p.s.	Senioři	Čerčany
Osobní asistence	Středisko Velké Popovice	Famí charita Starý Knín	Senioři, OZP	Nový Knín
	HEWER - osobní asistence pro STČK	HEWER, z.s.	Senioři, OZP	Praha 10
Podpora samostatného bydlení	Rytmus Střední Čechy	Rytmus Střední Čechy, o.p.s.	OZP	Benešov
Raná péče	Raná péče - pracoviště Praha	Diakonie ČCE - středisko Praha	Rodina, OZP	Praha 5
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Dětské krizové centrum	Dětské krizové centrum	Rodina	Praha
	SAS pro rodiny s dětmi	LECCOS, z.s.	Rodina	Český Brod
	HoSt Home - Start Česká republika	HoSt Home - Start Česká republika, z.ú.	Rodina	Praha
Sociálně aktivizační služby pro seniory a OZP	Terapeutické centrum Modré dveře	Terapeutické centrum Modré dveře, z.ú.	Senioři, OZP	Kostelec nad Č.l.
Sociálně terapeutické dílny	CSS Hvozdy	Centrum sociálních služeb Hvozdy, o.p.s.	OZP	Štěchovice
Sociální rehabilitace	Rytmus Střední Čechy	Rytmus Střední Čechy, o.p.s.	OZP	Benešov
	Terapeutické centrum Modré dveře	Terapeutické centrum Modré dveře, z.ú.	OZP	Kostelec nad Č.l.
Telefonická krizová pomoc	Dětské krizové centrum	Dětské krizové centrum	Rodina	Praha
	Linka bezpečí	Linka bezpečí	Děti a mládež	Praha
	Rodičovská linka	Linka bezpečí	Rodina	Praha
Terénní programy	Terénní program Magdaléna - Benešovsko a Praha východ	Magdaléna, o.p.s.	OSV	Benešov
Týdenní stacionář	CSS Hvozdy	Centrum sociálních služeb Hvozdy, o.p.s.	OZP	Štěchovice

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb (MPSV)

Pozn.: OZP = osoby se zdravotním postižením; OSV = osoby ohrožené sociálním vyloučením; STČK = Středočeský kraj

Tab. 3 – Vybrání poskytovatelé návazných a souvisejících služeb se sídlem na území MAS Říčansko a mimo toto území, stav k 1. 7. 2018

Druh služby	Organizace	Cílová skupina	Adresa služby
Bezpečnost, prevence kriminality	Městská policie Říčany	OSV	Říčany
	Policie ČR - Obvodní odd. Říčany	OSV	Říčany
	Probační a mediační služba ČR, středisko Praha–východ	OSV	Praha 10
Bydlení pro seniory	DPS Senior - dům zvláštního určení	Senioři	Říčany
	Senior park Kunice	Senioři	Kunice
Domácí zdravotní péče	Famí charita Neratovice, středisko Říčany	Senioři, OZP	Říčany
	Nemocnice Říčany, a.s., člen skupiny Angel.	Senioři, OZP	Říčany
	ProMedicus Home Care Services, s.r.o.	Senioři, OZP	Praha 6
Charitativní činnost	Famí charita Mnichovice	Rodina	Mnichovice
	Famí charita Říčany	Senioři	Říčany
Náhradní rodinná péče	Dobrá rodina, o.p.s	Rodina	Praha
	Rozum a cit, z.s. (Doprovázení pěstounských rodin)	Rodina	Říčany
	Poradenské centrum pro rodinu a děti "Úsměv"	Rodina	Říčany
	Sdružení pěstounských rodin, z.s.	Rodina	Praha
Poradenská činnost	Dementia I.O.V.	Senioři	Beroun
	Kulturní a komunitní centrum Mukařov	Rodina	Mukařov
	Mediační centrum Mediace&Dialog	Rodina	Říčany
	Pedagogicko-psychologická poradna Středočeského kraje	Děti a mládež	Strančice
	Pražská pedagogicko-psychologická poradna, s.r.o.	Děti a mládež	Říčany
	Rubikon centrum zú	OSV	Praha 8
Potravinová pomoc	Potravinová banka Central	OSV	Modletice
Pracovně aktivizační programy	ENVERO, z.s.	OZP	Říčany
Přeprava osob	Přeprava nemocných a seniorů Průhonice	Senioři	Průhonice
	Senior taxi Říčany	Senioři, OZP	Říčany
Školská zařízení	4. ZŠ Nerudova Říčany, příspěvková organizace	Děti a mládež	Říčany
	Střední škola řemesel Kunice	Děti a mládež	Všešimý, Kunice
	Základní škola a Praktická škola, Kostelec nad Černými lesy	Děti a mládež	Kostelec n. Č.l.
	ZŠ Olešovice	Děti a mládež	Olešovice, Kamenice
	Dětský domov a Školní jídelna Pyšely	Děti a mládež	Pyšely
	Středisko výchovné péče Klíčov	Děti a mládež	Praha
Volnočasové aktivity	Klub seniorů Mnichovice	Senioři	Mnichovice
	Klub seniorů Pyšely	Senioři	Pyšely
	Klub seniorů ČČK Strančice	Senioři	Strančice
	Klub senior Říčany	Senioři	Říčany
	Klub Kvítek - jezdecký výcvik handicapovaných osob	OZP	Ondřejov
Zdravotnická zařízení	Dětské centrum Strančice, přísp. org.	Děti a mládež	Strančice
	Olivova dětská léčebna, o.ps.	Děti a mládež	Říčany
	Léčebna dlouhodobě nemocných na Vojkově	Senioři	Mukařov

Zdroj: síť Internet, vlastní šetření

Pozn.: OZP = osoby se zdravotním postižením; OSV = osoby ohrožené sociálním vyloučením

3.3 Analýza potřeb uživatelů sociálních služeb

Potřeby obyvatel území MAS Říčansko v oblasti sociálních služeb, které vyplynuly z provedené analýzy, je možné rozdělit na potřeby společné většině cílových skupin a dále na potřeby specifické.

Potřeby/problematické oblasti společné:

- nedostatečná dopravní obslužnost regionu formou hromadné dopravy
 - špatná dostupnost volnočasových aktivit soustředěných zejména do města Říčan
 - špatná dostupnost sociálních služeb soustředěných zejména do města Říčan
 - špatná dostupnost speciálních škol
- potřeba navýšení počtu cenově dostupných psychoterapeutických služeb v regionu; ve spolupráci se zdravotními pojišťovnami navýšit kapacity dětských psychiatrů v území
- nedostatečný zájem o spolupráci v sociální oblasti ze strany některých základních škol a lékařů, nedostatečná informovanost a vzájemné předávání informací mezi zúčastněnými aktéry
- potřeba všestranné pomoci osobám (rodinám) pečujícím o osoby se zdravotním postižením či seniory
- neexistence sociálního bydlení na území regionu

Níže uvedené potřeby/problematické oblasti jsou specifické pro danou cílovou skupinu.

Děti a mládež:

- zřizovat Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež nebo tzv. volné programy (zázemi pro trávení volného času) co nejbližší místu bydliště dětí a mládeže; mají vždy pouze lokální působnost
- posílit terénní formu služeb (NZDM)
- široká nabídka volnočasových aktivit soustředěných zejména do města Říčan je pro některé finančně nedostupná, vhodné by bylo zřízení tzv. „sociálních míst“ v kroužcích a provozovat cenově dostupné volnočasové aktivity i v okolních obcích
- omezená dostupnost adiktologických služeb a služeb dětských psychiatrů

Rodiny:

- potřeba dostatečného kapacitního pokrytí službami rodinné terapie a asistovaného styku rodiče s dítětem (po rozpadu rodiny)
- zvýšení kapacity Sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi na území
- v oblasti domácího násilí je zapotřebí nastavit jednotný přístup k používání institutu vykazání ze strany Policie ČR
- potřeba zřízení tzv. krizového lůžka pro děti vystavené domácímu násilí v rámci MAS Říčansko
- na území nejsou dostupné azylové domy a není zajištěna sociální služba Dům na půl cesty

Senioři:

- nedostatečné kapacity terénních i pobytových služeb, a to zejména v okrajových částech regionu
 - potřeba zvýšení kapacity terénních služeb (pečovatelské služby a osobní asistence), aby bylo seniorům umožněno setrvat ve svém domácím prostředí

- vznikají sice nové domovy pro seniory, ale jedná se o soukromá zařízení, cenově obtížně dostupná, v nichž většina klientely pochází z jiných oblastí ČR
- rozšířit možnosti přepravy osob v regionu
- zřízení služby dopravující seniory a osoby se zdravotním postižením k lékaři či na nákupy za zvýhodněné jízdné také v okolních obcích; Senior taxi Říčany je provozováno pouze v rámci katastru města Říčany
- potřeba vyhledat a aktivizovat seniory „zavřené“ doma, kteří jsou bez kontaktu s okolím a jakékoliv sociální interakce
- neexistence prostoru pro mezigenerační setkávání v rámci města Říčany
- zlepšit stav komunikací, zejména chodníků, pro osoby se zdravotním handicapem

Osoby se zdravotním postižením:

- obtížná zaměstnatelnost těchto osob v regionu (zejména v oblasti vyžadující intelektuální činnost), chybí chráněná pracovní místa, nejsou zde provozovány sociální firmy
- potřeba vzniku denního stacionáře pro osoby se zdravotním postižením
- zvýšit počet speciálních škol
- neexistence chráněného bydlení v regionu

Osoby ohrožené sociálním vyloučením:

- na území není poskytováno levné ubytování, na které by klienti mohli využít dávky v hmotné nouzi vyplácené Úřadem práce; potřeba zřídit sociální byty vyhovující těmto podmínkám
- v regionu vzniká poptávka po adiktologických ambulancích, jejichž dostupnost je omezená
- na území MAS Říčansko se nenachází služba určená výlučně obětem domácího násilí
- chybí azylové domy
- není zřízeno tzv. krizové místo, které by sloužilo ohroženým osobám zejména v zimním období

Kompletní text Analýzy potřeb uživatelů je přílohou tohoto dokumentu.

4. Vize

MAS Říčansko je regionem, v němž všichni občané mohou žít plnohodnotný život. Území disponuje funkční sítí sociálních a návazných služeb, které jsou stabilní, dostupné a vzájemně spolupracující. Tato síť služeb reaguje na aktuální potřeby zdejších obyvatel a má zajištěno transparentní financování. Veřejnost je o poskytovaných službách dostatečně informována a je si vědoma podpory, kterou jí nabízejí.

5. Strategická část

V rámci strategické části plánu jsou představeny priority sociální oblasti stanovené pro území MAS Říčansko a jednotlivá opatření, která byla přijata k naplnění vytčených priorit. V rámci Plánu realizace, který je externí přílohou tohoto dokumentu, jsou jednotlivá opatření dále rozpracována do klíčových aktivit. Priority, opatření a konkrétní aktivity byly stanoveny v rámci procesu komunitního plánování, v jehož průběhu byly porovnány stávající sociální služby s jejich uživatelskou potřebností, analyzovány z hlediska jejich geografického rozložení, věkové struktury obyvatelstva a poptávky po sociálních službách.

Níže uvedené priority a opatření nepokrývají všechny potřeby regionu v sociální oblasti zjištěné v průběhu trvání projektu. S ohledem na realizovatelnost stanovených cílů v rámci plánovacího období (2020–2022) byly vybrány pouze ty problematické oblasti, u nichž byla shledána největší potřeba. Zbývající tematické okruhy, které by, s ohledem na aktuální potřeby a zdroje, bylo vhodné realizovat v delším časovém horizontu, jsou součástí tzv. zásobníku projektů (viz kap. 5.2).

5.1 Prioritní opatření v oblasti sociálních a návazných služeb

Priorita č. 1 Řízení a plánování sociálních služeb

- Opatření č. 1.1 Realizace komunitního plánu sociálních služeb
- Opatření č. 1.2 Zvyšování informovanosti široké veřejnosti a obcí
- Opatření č. 1.3 Podpora mezioborové spolupráce mezi aktéry sítě sociálních služeb, včetně provázanosti zdravotních a sociálních služeb
- Opatření č. 1.4 Podpora stávající sítě sociálních a návazných služeb

Priorita č. 2 Zajištění kvalitních životních podmínek pro všechny cílové skupiny

- Opatření č. 2.1 Řešení problematiky dostupnosti psychiatrů, psychologů, terapeutů a adiktologických služeb
- Opatření č. 2.2 Podpora sociálního bydlení

Priorita č. 3 Zajištění služeb pro děti a mládež

- Opatření č. 3.1 Rozvoj terénní práce s mládeží v regionu
- Opatření č. 3.2 Podpora vzniku sociálních míst ve volnočasových kroužcích

Priorita č. 4 Zajištění služeb pro seniory

- Opatření č. 4.1 Zlepšení dostupnosti terénních služeb
- Opatření č. 4.2 Podpora společenského života seniorů a zmapování jejich potřeb

Priorita č. 5 Zajištění služeb pro osoby se zdravotním postižením

- Opatření č. 5.1 Podpora vzniku vhodných pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením
- Opatření č. 5.2 Podpora dostupnosti kompletních služeb pro osoby se zdravotním postižením na pobočce Úřadu práce v Říčanech

5.2 Zásobník projektů (opatření)

Jak již bylo uvedeno výše, do Plánu rozvoje sociálních služeb na území MAS Říčanska byla, s ohledem na jejich realizovatelnost v rámci plánovacího období (2020–2022), zařazena pouze opatření s nejvyšší stanovenou prioritou, ačkoliv spektrum zjištěných potřeb na sledovaném území bylo daleko širší. Seznam navržených opatření, která reagují na zjištěnou potřebu, ale nebyla zařazena do Plánu, je uveden níže. Pořadí opatření neurčuje míru jejich potřebnosti.

- **Zlepšení dopravního spojení mezi obcemi v regionu** – lepší dostupnost sociálních, návazných a dalších služeb, zdravotnických zařízení, speciálních škol a volnočasových aktivit pro osoby žijící mimo hlavní sídelní centra regionu (Říčany, Mnichovice). Forma hromadné nebo individuální, cenově zvýhodněné, dopravy pro všechny cílové skupiny nebo jejich část (např. rozšíření služeb Senior taxi do celého regionu).
- **Podpora dobrovolnictví** – zřízení dobrovolnického centra se zaměřením např. na doučování, podporu rodičovských kompetencí, výpomoc na komunitní úrovni s využitím mezigeneračních vztahů.
- **Podpora pečujících osob** – všestranná pomoc osobám (rodinám) pečujícím o seniory a osoby se zdravotním postižením.
- **Realizace vícegeneračních setkávání** – podpora komunitního života formou pořádání akcí propojujících zájmy mladší i starší generace.
- **Posílení rané péče v rodinách** – zvýšení dostupnosti terénní pomoci dětem se zdravotním postižením a jejich rodinám.
- **Rozšíření odlehčovacích služeb pro osoby se zdravotním postižením** – zvýšení dostupnosti pomoci poskytované osobám pečujícím o zdravotně postiženou osobu.
- **Posílení návazných služeb poskytovaných po ukončení základního (středního) vzdělávání pro osoby se speciálními potřebami** – chráněné bydlení, chráněná pracovní místa, podporované zaměstnávání osob se zdravotním postižením.
- **Zřízení Nízkoprahových zařízení pro děti a mládež nebo tzv. volných programů** (zázemí pro trávení volného času) co nejblíže místu bydliště.
- **Zřízení služby určené obětem domácího násilí**, včetně tzv. krizového lůžka pro děti vystavené domácímu násilí
- Zvýšení kapacity **sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi**
- Zřízení domu na půli cesty
- Zajištění dostatečného **pokrytí službami rodinné terapie** a asistovaného styku rodiče s dítětem (po rozpadu rodiny)
- **Zřízení krizového místa** pro osoby bez přístřeší zejména v zimním období

6. Závěr

Proces komunitního plánování sociálních služeb na území MAS Říčanska v letech 2018–2019, jehož výstupem je předkládaný dokument, se snažil v maximální možné míře reflektovat všechny aspekty života v regionu, které mají vliv na jeho současný a budoucí vývoj v sociální oblasti a tyto aspekty promítnout do plánovaného rozvoje oblasti sociálních služeb v následujících letech.

Území Říčanska se vyznačuje vysokou životní úrovní a převážně pozitivními socioekonomickými charakteristikami. Rovněž nabídka sociálních služeb je, ve srovnání s jinými částmi republiky, poměrně pestrá. Přesto zde žijí lidé, kteří mají ze zdejšího blahobytu minimální prospěch, ať již z důvodu svého věku, zdravotního a rodinného stavu či obecně nepříznivých životních podmínek. V kontrastu k rostoucí životní úrovni si stále větší množství lidí začíná uvědomovat či přímo (negativně) pociťovat nelehkou životní situaci některých svých sousedů, známých či rodinných příslušníků a proto se sociální problematika postupně dostává do popředí zájmu veřejnosti i představitelů obcí. Samotná existence předkládaného dokumentu a projektu, v jehož rámci byl vytvořen, je jedním z dokladů tohoto veřejného zájmu.

Obecně platí, že předcházet požáru je všestranně méně nákladné, než jej následně hasit, a to platí v sociální oblasti dvojnásob. Problematika osob ohrožených sociálním vyloučením, kam je možné v širším pojetí zařadit všechny určitým způsobem znevýhodněné osoby (seniory, děti, mládež, rodiny s dětmi, osoby se zdravotním postižením,...), zůstávala dlouho v pozadí a na úrovni představitelů obcí i veřejného mínění dostávaly přednost krátkodobější projekty s hmatatelnějšími výstupy. Potřeba opětovného zařazení znevýhodněných osob do společnosti, zejména předcházení tomuto stavu a podpora jejich plnohodnotné participace na veřejném životě je vnímána teprve v posledních letech. Změny uskutečněné v sociální oblasti se přitom neprojevují okamžitě či v řádu měsíců, ale až v delším časovém horizontu a s dlouhodobým dopadem. Proto je zapotřebí využít všech dostupných zdrojů (informačních, finančních, personálních atd.) a realizovat je včas.

Významnou roli v této aktivitě může sehrát právě předkládaný Plán rozvoje sociálních služeb, který komplexně zmapoval stávající situaci v regionu, pojmenoval problematické okruhy a nastínil možnosti jejich řešení, včetně konkrétních kroků. Proces komunitního plánování sociálních služeb na našem území vytvořením tohoto dokumentu však nekončí. Jedná se o cyklický proces; již v průběhu realizace navržených opatření by mělo docházet k vyhodnocování a aktualizaci plánu, včetně přípravy plánu nového. Komunitní plánování sociálních služeb spočívá v nepřetržité spolupráci se všemi zúčastněnými aktéry, průběžném zjišťování jejich potřeb, sledování vývoje nabídky, poptávky a trendů v sektoru sociálních služeb a řadě dalších činností, které povedou k tomu, aby v sociální oblasti byly realizovány změny, které průběžně reagují na aktuální potřeby obyvatel celého regionu.

V rámci právě končícího projektu se podařilo navázat spolupráci se zástupci obcí v působnosti MAS Říčansko a alespoň částečně rozptýlit jejich původní obavy a skepsi ke komunitnímu plánování a obecně nezájem o sociální problematiku. Sociální problematika přestala být vnímána jako oblast, která pouze odčerpává finance obcí, ale jako přirozená součást života v obci, v jejímž rámci je možné včasnými opatřeními minimalizovat škody a finanční i nefinanční ztráty, ke kterým by došlo, pokud by zůstala neřešena. Podařilo se dále podpořit a rozvinout spolupráci mezi zdejšími poskytovateli sociálních a návazných služeb, navázat kontakty a sdílet zkušenosti s dalšími aktéry působícími v oblasti komunitního plánování sociálních služeb. V zájmu celého regionu doufáme, že se podařilo vykročit správným směrem a tento směr bude díky všeobecné spolupráci udržován i nadále.

7. Seznam externích příloh

- Příloha č. 1 Metodika zpracování a struktura procesu plánování
- Příloha č. 2 Sociodemografická analýza území MAS Říčansko
- Příloha č. 3 Analýza poskytovatelů sociálních, navazujících a souvisejících služeb na území MAS Říčanska
- Příloha č. 4 Analýza potřeb uživatelů sociálních, navazujících a souvisejících služeb na území MAS Říčanska
- Příloha č. 5 Plán realizace na období 2020–2022